

Glosa notabilis.

mei meo mea mee mee. (has tres distinguit) Dicit q has tres declinatio-
nes p dicas distinguit donat sufficienter: h̄ quartā declinatiōē nō pot
donat: q nō facit mētōnē de pnoib⁹ sc̄lūb⁹ q in cō vsl sūnt duo. s. no
stras ⁊ vras. Et pnomē quar: e declina. mutat ḡm fr̄ē in aris ⁊ dīm i ari
vī n̄fāc̄ntatis n̄strati. (Quarta quidē terne). Dicit q quarta declin.
pnois ē sili⁹ tertiē declinatiōis nois: q ambe h̄t is in ḡd ⁊ dīd. Itē tria
sunt pnoi prime declinatiōis: ⁊ qnq sc̄de declinatiōis: ⁊ quinqs tertiē de-
clinatiōis: ⁊ duo sunt quarte declinatiōis. vñ. Sunt tria prime: sed solū
modo quinqs sc̄de. Tertia qnq tenet inflectio: sed duo quarta.

Sequit scđm caplin. De nomib⁹ heteroclitis

sup. noia notabis sup. noia ideclinādo mutabib⁹

Hec tibi signabis q̄ declinās variab⁹

Querit Et stud̄ scđm caplin in qui autor int̄dit determinare de
nob⁹ heteroclitis. Et vt q̄ debent signare noia heterocli-
ta que vario nū declinant. **A**querit. q̄ ē sā ordinis isti⁹ ca-
pituli ad p̄cedēs caplin. Solo cā ē hec: q̄ simplex ⁊ vñfor-
me ē an multiplex ⁊ disforme: vel q̄ regulare ē an irregulare: S̄z in p̄cedē
ti caplo autor definiuntur de dōm̄ vñformis ⁊ regulariter declinabili-
bus: h̄o determinat de illis dōm̄ q̄ disformiter ⁊ irregulat̄ declinat̄
⁊ variat̄ penes ḡs ⁊ declinatiōis. Arguit. Paro ē an totū: sed nomia
heterocliter h̄t se p̄ modū p̄tis in accidēb⁹ grāmaticab⁹: q̄ noia hetero-
clita in fri numero sunt vñi⁹ ḡis vel declinatiōis: ⁊ in plurali nūero sūt
alteri⁹ ḡis vel declinatiōis. Soluto hoc est verū: m̄ q̄ noticia ab illo de-
pendet sicut priuatio ad habitū: ideo noim regulariū noticia precedit.
in fri nūero ē ḡ sei in plurali numero est ḡ neutri

Pascua sola datur: sed pascua plura dabuntur.

Dicit q̄ hoc nomē pascua in fri nūero ē ḡ sei ⁊ p̄me declinat̄. vt hec pa-
scua pascue. sed in p̄t nū. ē ḡ neutri ⁊ sc̄de declinatiōis vt pascua pascuo-
rū. Et sic p̄z q̄ ē heteroclitū ḡie ⁊ declinatiōe simul. Et reperit erā i plus
rali numero in feminino ḡie ⁊ p̄me declinatiōis: vt p̄ Lzech. xxix. Insus
per ⁊ reliquias pascuap̄ vestrarū concule astis pedibus vestris.
in singulari nūero in plurali nūero .i. zizanie

Ec zizania sunt zizania: plura n̄eqz

Dicit q̄ hoc nomē zizania in fri nūero est ḡ feminini. ⁊ p̄me declinatio.
⁊ in plurali numero est ḡ neutri: ⁊ sc̄de declinatiōis: vt etiā ḡ feminini:
⁊ prime declinatiōis: vt Ntō hec zizania zizanie. Et p̄l Ntō hec zizania zizan-
ioū. Vel Et pluraliter Ntō hec zizanie zizaniarum
in plurali nūero balneas balnea i fri nūero balneum

Balnea dic vel eas: ea nō prius: sed cum das

hoc nomen amigdala amigdalas

Hic et amigdala dic: la fruct⁹: lusqz fit arbor

Dicit q̄ hoc nomen balneū in fri numero ē ḡ neutri: ⁊ sc̄de declinatiōis
⁊ in plurali numero est ḡ sei p̄me declinatiōis: ⁊ erā ē ḡ neutri ⁊ sc̄de
declinatiōis: vt Ntō hoc balneū balnei. Et p̄l Ntō hec balneas balnearum
Vel balneas balneorū. Et eodē nō declinat̄ amigdalu vt Ntō hoc amigda-
lu amigdali. Et p̄l Ntō hec amigdale amigdalas: ⁊ amigdala amigda-
lorum: m̄ invenitur hec amigdalas p̄ arbore: sed amigdalu capi p̄ ei fri

De nominibus heteroclitis

Ceterum: invenies etiam hec amigdala le:tam, p fructu sib pro arbore.
in singulari numero in plurali numero

Delitium tibi sit; mihi semper delitie sunt
in singulari numero in plurali numero

Hoc epulum comedis; epuleqz parantur amicis

Dicit qz delitium in singulari numero est gnis neutri: et secundus declinatio nis: et in plurali numero est gnis feminini et prime declinationis. Similiter hoc nomen epulum: et sic sunt heteroclita gne et declinatione simul. **Arguit**
dicitur. Sunt plura nomina heteroclita genere et declinatione simul qz p dcta sex: g autor est diminutus. Ans, phatur de istis nobis andria co locasia neomenia tristis et topica dialectica re: qz sub feminino gne scientias in singulari numero significat: in plurali sub neutro gne sciant libros literarum scientiarum. Dicendum est quod quodcumque comprehenduntur sub istis du obus in textu positis. Sed melius est dicendum qz autor non determinat qd istis nominibus sufficienter simpliciter loquendo: tamen est tunc ad intelligentiam unum eum qz sentire possunt determinat sufficienter de eis.

in fri numero i mas. ge. in neutro gne

Est locus: atqz loci sunt artes; sunt loca terre

in fri numero in mas. ge. in neutro gne

Est iocus atqz ioci; sunt et ioca plurima genti

hoc nomen inungatur hoc nomine plex nuer sup. predictorum nom.

Balteus addatur: filium plurale sequatur

Dicit qz hoc nomine loco in fri nu. est gni mas. sib in plu aliqui est gni mas. et alio gni neutri: qz qni est eiusdem regula artis dialectice: tunc in plurali nu. est gni mas. sib qni est singulites terre: tunc gni neutri. Et eadem modo declinatur illa duo nostra locus et balteus. Et similiter declinatur hoc nomen filii in plurali numero. Sed in singulari numero est generis neutri tantum.

in singulari numero i. natus sup. in plurali numero

Lar basus una ratis: sed carbasa plura videbis

hoc nomen sup. in declinatio illa duo nomina

Arbutus est similis: huic intuba pgama iungis.

Dicit qz nomine carbasis in fri nu. est gni fei: et in plurali nu. est gni neutri. Et eadem modo declinari ista tria nomina sibz carbasis intubus et pgamus

in fri numero in plurali numero

Emi celum seruit: celos et cuncta creauit

in fri numero i plurali nu. in fri numero in plurali numero

Sic rastru rastros: porrugz facit tibi porros.

Dicit qz ista nomina sibz celum rastru et porrugz in fri numero sunt gnis neutri et in plurali numero sunt generis masculini.

in singulari numero in plurali numero dicitur

Frenum detur equo: frenes et frena teneto

hoc nomine declinas hoc nomine hoc nomen

Sic claustrum formas filii pariterqz capistrum

Glosa notabilis

Dicit q̄ ista noīa frenū claustrū filū et capistrū in singulari numero sūt
gnis neutri: et in plurali numero sunt ḡnū masculini v̄i neutri: vt ntō hoc
frenum. Et p̄t̄r ntō h̄y freni et hec frena t̄c.

in plurali nūero sup. in singulari nūero

Dicimus altilia si plura; sit altilis vna.

.i.eodem

illa dictio

Consimili modo sit declinanda suppeller.

Dicit q̄ ista duo nomina altilis et suppeller in fri nūero sunt ḡ feminis:
et in plurali numero sunt ḡnū neutri: vt ntō hec altilis. Et p̄t̄r ntō hec
altilia. Ntō hec suppeller. Ep̄l̄ Ntō hec suppelleclia.

.i.infernus obcur⁹

plurale nūero q̄n fit fecē vini i fri nūero

Tartarus ater habet plurale ra: Vinaqz dāt rū

Dicit q̄ hoc nōm̄ tartar⁹ i fri nūero ē ḡ mas. vel neu. s̄ i pli nūero ē so-
lū ḡ neu. vt ntō h̄ tartar⁹.i.infern⁹. Et p̄t̄r ntō hec tartara. i.infern⁹. Sed
hoc nōm̄ tartar⁹ in singulari numero s̄cat fecem quā dant vina.
in fri nūero mas. ḡ in pli nūero sotabis

Sibilus hic dices; sed sibila plurima iunges

hoc nōmen erit illi noi sibil⁹ in fri numero i plurali num-

Supar⁹ esto comes prius hic t̄ us; sed a subdes.
illa nomina

Trenarus infernus sic menela dic et auernus

in pli nūero in singulari in plurali in singulari adū gamus

Dindimia pileus hismara garganus assotiam⁹

Dicteit q̄ ista noīa hic in textu posita. s.sibil⁹ suparus t̄c. in singulari nu-
mero sunt ḡ. mas. s̄ in pli nūero sunt ge. neu. vt ntō h̄ sibil⁹. Et p̄t̄r ntō hec
sibila. Ntō hic infernus. Et p̄t̄r ntō hec infern⁹. Chec tibi signabis. Circa
hoc scđm cap̄m q̄ritur qd est nōm̄ heteroclitū: Dōm q̄ nōm̄ heteroclitū
est q̄ vario mō declinat. Et sic pp̄ne loquēdo heteroclitū fit trib⁹ modis

s. ḡne tñi vt celū: declinatioē tñi: vt vas: ḡne i declinatioē sil: vt epulum
Alijs sic dissimil. heteroclitū ē q̄ vario mō declinat sine varie s̄cat: vt v̄z-
rie format suos obliq̄s. Et sic largē format heteroclitū fit q̄nḡ modis. s.

ḡne tñi vt celū: q̄d in singulari nūero ē ḡ. neu: i pli nūero ē ge. mas. Vel
declinatioē tñi: vt vas q̄d in singulari nūero ē scie declinatioē: i pli nūe-
ro ē scie declinatioē. Ul̄ ḡne i declinatioē sil: vt epulum q̄d in singulari nu-
mero ē ḡ. neu: i scie declinatioē: i pli nūero ē ḡ. se: p̄ne declinatioē

Ul̄ casu tñi: vt iupis q̄d sm̄ recta: formatioē casuū haberet iupitris in ḡto
s̄ mō h̄z iouis. Ul̄ scie tantū: vt ops opis: quod in diversis casibus di-
uersa habet si gnificata: vt ibi (Terra fit ops). vñ. Clerice quinq̄ modis

heteroclitia nomina ponis. Cela Ntō epulum variabiles iupiter et ops. Et ar-
guitur. pluribus modis ponunre nomina heteroclitia. quā quinq̄ modis

ergo predicti versus sunt falsi. Hās prolat̄r. quia aliqua nomina dicunt
heteroclitia per super abundantiam vt domus: et aliqua per defectum vt
tenebra. Dicendum q̄ large accipiendo heteroclitū puta penes supabundan-
tiā et defectum inveniuntur plura nomina heteroclitia. penes super abu-
ndantiam quidē: q̄ inveniuntur quedam nomina habentia plures declina-
tioēs tā in singulari q̄ in pli numero: vt laurus quercus t̄c. per defectū

Queritur

Arguitur.

De nominibus heteroclitis.

vero: qz inueniunt̄ qdā noia q defituit in nūero: vt vulg⁹: vel in aliq⁹ ca
sibus vt nec⁹. vñ⁹. Iste octo modis heteroclita nomia ponis. Celum: vas: e
puli caro: ious: vis loca: laur⁹: et dī heteroclita ab heteron qdā varū et cī. Nota
sis islectio qdā varia islectio noīm. Itē heteroclitū inueniūt̄ ē solū vna de cā. s.
vt ars imitare naturā: qz ars imitatur naturā inquātū pōt̄: h̄ sic est i na
turā qz in toto vnuerso inueniūt̄ qdā entia indisposita et disformia: qdāz
erūt̄ qdā noia disformia: s. irregularia: vt qdā deficiēta in casu vel īnume
ro: et qdā supabūdāntia vt fatis dictū est. **P**ascua est nutrimentū vel lo
cus in quo aialia bruta pascunt̄. Sz pabuijū scat nutrimentū hoīm. vñ⁹. Pa
bula da sotij sed pascua nō tñ bruta: Itē grecis. dī. pabula sunt hoīs:
sed bruti dic. alilis. Pascua nō tñ his diversificat̄ origo. Et ambo veniūt̄ a
pasco is ere. i. nutrie. teu. yoeđen. **Z**izania teu. ynkruyt̄: ē herba inutilis.
crescēs in segetib⁹. Et dī alio noie lolū vel git siue nigella. vñ⁹. Buto. Bis
duzizania lolū git siue nigella. Ut qdam dicit vñ⁹ rem ī cabunt. Et zi
zania pom̄ qñq⁹ p̄disco. vt ibi. Nolite seminare zizaniā int̄ fr̄es. vñ⁹.
De supueniēs zizania seminet hostis Frontib⁹ imprimitur mystica forma
crucis. **B**alneū teu. eyn badt. In balneare teu. baden. vñ⁹. Balnea cor
nici nō plūne nec meretrix. Nec meritrix munda. nec cornix alba sit vnda
Amagdalus ē qdā arbor cui⁹ fruct⁹ dī amigdalū. Etū repit̄ amigda
lus p̄ fructu seu arbore hec enī arbor. atq̄ arbores p̄cedit in flore sequēt̄ i
p̄ducendo fructū. vñ⁹. Sunt natura pira sic⁹ amigdala mora. **D**elitū. i. Delitum
delectatio teu. volvūt̄: et venit ab illo vñ⁹ delector aris. i. letor siue gau
deo. **E**pulū. i. cibus teu. p̄fype scat vñ⁹ gen⁹ cibi. Sz epule arū
scat plura et diversa genera ciborū. Et ponit qdā dñtā inter epulū et escā
vñ⁹. Esca volatiliū cib⁹ ē: epulūq⁹ viroř. Diuorūq⁹ dapes: firmat sic isis
dorus esse. Cenaḡ prudentū: cōmūa die sotiorū. Sanorūq⁹ cib⁹: generale
cibaria dicaḡ. **L**oc⁹ ē equ oči. p̄mo ē idē qdā habitudo ad locatū. et sic Locus
qdā loc⁹ dī cois qz sez plura corpora locata cōtinet. Alius dī loc⁹ pp̄u⁹ qz sez
vñ⁹ corp⁹ locatū p̄tinet. Scđo locus ē ania. vñ⁹ p̄s. De⁹ in loco scđo suo. i. in
aia scđā. Tertio ē cā vel occasio. vñ⁹ ap̄s. Nolite locū dare diabolo. i. occa
sione vel causam temptādi. Quarto scat oportū tempus. Vñ⁹ vetula ad
pāphiliū. Cū locus affuerit te pcor esse virū. i. cū oportū tēpus affuerit
Quinto ē regula nō fallēs. i. euīdēs p̄ quā pbak argumentū: et sic loqmur
de locis in topicis. i. sic dicū artes. **S**exto locus ē ultima supficies corpo
ris locatīsi siue cōtinet̄ in se locatū. Hāc expositioēz hū⁹ nois locus talis
inuenim⁹ declaratā in Joh. dī gar. vñ⁹. Est h̄tido locus: aiām: causa dat
op̄ter. Regula nō fallens sic cōtinet atq̄ locatū. Itē a locus venit locul⁹
qd̄ etiā ē equocū. vñ⁹. Est locur⁹ bursa parv⁹ loc⁹ c̄ libitina. **J**ocus. i. bur
do teu. schympp⁹. vñ⁹. Esopus. Dultius arridet seria picta ioc⁹. i. opa v̄l ver
ba seriosa mixta cū iocis delectabiliora sunt qd̄ sine iocis: et hoc ppter r̄e
as qz qñq̄ sequūt̄ yba iocosa: ḡ qdā ponut̄ hū⁹ ysum. Absit rixa iocis: mur
mur appelle iocosis. **B**alteus fm̄ hug. et Britonē dī cingulus militaris. **B**alteus,
th̄ cōiter capiū p̄ quolibet cinctorio. vñ⁹. **B**alteus larabu ad mensam quā
do meabis. Ne sedreas mēfē: ne dissoluas in honeste. **C**arbasus ē yesi. **T**arbasus,
tenuis vel yelū nauis. Et dī a careo es ere: et basis ſūdamentū: qz velū na
uis caret ſūdamento in inferiori pte. vñ⁹. **C**arbasus ē vestis tenuis velū qz
nauis. **A**rbutus ē qdā arbor cuius fructus dī arbutū. Et patet qz arbu
ta oīum in plurali numero si gnificat indifferenter arbores v̄l fructus illa
rum arborum. Ergo male quidam dicit sic: Arbuta qui t̄bi dicit fructum
ſcabit. Huic in dicto recordat̄. Grecis. dices. Arbuta plurale nomine fructus
ſenet omne. Arbuta nō fallar̄ ſunt fructus et arbutus arbor. Intubus ſeu

Glosa notabilis.

- intib⁹ br̄ qdā gen⁹ fructus sine ligumis. Et br̄ intub⁹ q̄si intus bon⁹ xp̄ dulcedine. Et h̄m antiq⁹ br̄ mulcatū v̄l instrumentum q̄ minuit sanguis
Pergamus C̄pergam⁹ br̄ ciuitas troiana lue edificiū troianū. Et sic pgama dicunt
edifica troiana. Et dī a p̄yr qd̄ ignis ⁊ gama mulier: q̄r ciuitas illa fuit
destructa p̄ ignē ⁊ mulierē. C̄Celsi der hymnel. Et br̄ a celo as are.i. scul-
pere sine depingere: q̄r celū depictū ē varijs stellis. Etū celare.i. occultaē
In celū li. q̄r occultat.i. cooperit oēs res naturales int̄a se contentas. vñ
Greci. Celo dū sculpi lapides: celo cooperio. A p̄mo celtes: celū a posteri
ou. Itē celū ē suſtātia corporeā simū naturā eterna: varijs stellis sculp-
ta ⁊ ornata. Celū h̄z p̄a synonima. vñ Jōh. de gar. Ether ⁊ astra pol⁹ celū
dicat olymp⁹. Itē Celi cardo pol⁹: celū qd̄ sit casa solis. Empyreū celū bñ
q̄s dicat olympi. Itē celū ē equocū. vt p̄t̄ in Jōh. de gar. Aer celest̄: sanc-
tus: deus ether ⁊ ignis. Imm̄sum: nullum ecclia: vit a phennis. Et firmas
mentū: scripture dei: calodemon. C̄Rastrū ē instrumentū rusticorū q̄ terrā
planāt. Et br̄ a rado is ere: q̄r radit terrā. vñ. Qui fertur rastro: ferture
nequit bene castro. Item sub rastro multos habeo (fert rana) magistros.
Porrum. C̄porru teu. eslauch ē qdā gen⁹ allij. Et br̄ porru q̄si penit longe cres-
cens q̄r crescit in alto. s. sup edificia domus. Et dr̄nt porru ⁊ porv. vñ. her-
bā dic porru: porus ē subtile forame. Itē porus ē quoddā parui et subtile
forame in corpe: p̄ qd̄ exirent sudores ⁊ crines. C̄frenū br̄ a freno is ere. i.
dentes adinuicē cōcūtere. vñ. A freno v̄l frēdo frenū descendere dico. Frē
dit equus dentē qd̄ dat equū fremere. Itē ab hoc nomine frenū br̄ freno as-
are. i. cōpescere sine restrigere. vñ. Qui scit frenare lingua sensum do-
Claustrū. mare. Forior ē illo q̄ frangit virb⁹ vibes. C̄Claustrū eyn cloest̄: c̄ loc-
cus religiosop. Un qdā rel̄giōsū cum diabolo sic loquebat. Quid facis in
claustrō rota quanto qd̄ addita planstro peruerit planstrū: yolo sic quer-
tere claustrū. Et br̄ claustrū a clauso is ere: q̄r claustrales holes debent t̄
claustrī introcludi. C̄Filū br̄ q̄si pilum: quis filia sep̄i fiunt de pilis ani-
malium. Uel dicitur filon grece quod est filum latine. vñ. Omnia sunt ho-
Filum. mini tenui pendentes filo. Et ergo bene describitur vita hominis per tres
sorores facientes filum: quarū vna tenet chōlū: altera trahit filum: ⁊ ter-
tia abscondit ipsum sim̄ fabulas. vñ. Chlotō filum basiulat: lachesis trahit
atropos occat. prima dat esse: secunda regit: sed tertia finit. hoc dicitur
Capistrum. ad designandum instabilitatem vite humanae super terram. C̄Capistrum
dicitur frenum factum de fune: quo rusticū suos frenant equos. Et dicitur
quasi caput stringens. vñ. De ferro constat frenum: de fune capistrū. Itē
nobilis est frenum: villani dico capistrum. Unum pro reliquo lepe tamen
video. In dicitur capistro as are.i. restrigere v̄l ligare cū capistro. C̄Al-
tilis. Altilis est avis domestica. Et dicitur ab alo is ere: quia alitur vt pingueſcat
et postea comeditur. Sed om̄is dicitur gallina silvestris pinguissima sim̄
papiam. vñ. Om̄is silvarū solet altilis esse domoř. C̄Supelle vel supel-
lecture expositum est supia. C̄Tartarus habet duo si gnificata. Uno mō ē
nomen gentile. et dicitur aliquis de tartaria. Alio modo tartarus idē est
qd̄ infernus. et sic habet plura synonima q̄ sunt infernus acheron: strix: or-
cus: auernus: herebus vel herebon: baratrum et gehenna. vñ Jōh. de gar.
Tartarus infernus acheron strix orcus auernus. his heredum baratrum
coniungens atq̄ gehennam. Item grecista ponit quodam versus per qd̄
ostendit quare infernus dicitur infernus: quare tartarus: quare orcs: q̄re
acheron ⁊ c̄. Unde versus. Dicitur infernus quia sit niger atq̄ profundus.
Sed qua sit penitus locus in satibilie orcus. Tartarus a tore: quia des-
cit in bonitate. hoc idem quis sit sine vere vocatur auernus. Quod sine le-
ticia nomen trahit hinc acheronta. Hoc etiā baratru: qm̄ vorat om̄ia de-

De nominibus heteroclitis

mon. Itē tare grece ē defect⁹ latie. In tartarus. qz l̄ tartaro ē defect⁹ om̄
nis boni. **Sibul⁹** ē sonus factus ab hoie modū serpent⁹; q̄ sepe fit ab aliq
in dirissim aliquid, vñ. Grecis. **Sibul⁹** ē hoīm; serpentū sibula dicas. Itē su
bula ē instrumentū sutorum. Et b̄z a suo is ere, vñ. Sutor h̄z subulā; ser
pēta sibula donat. Itē sibilla idē ē qd̄ pphetissa. sicut esti viri pphetan
tes dicit⁹ pphete ita femine pphetates dicunt sibille, vñ. Sibila cū sibu
la qñ nequis esse sibilla. **Suparus** dī manica lōga dependēs; v̄l ruga
tura vestis; v̄l pars superioris veli; v̄l supertunicale qd̄ portat ancille v̄l labo
rantes supra vestimenta sua teu. eyn kyttel. Sepuis tñ capitul pro manica
vñ. Supera lōga gere: si vis bñ virgo placere. Itē. Supera lōga gere: si
vis os om̄e tacere. **Trenarus** capi⁹ p inferno. Et dī a trena trene;
qz in inferno sunt ppterue threne. i. lametarioes. t̄ ē ppterue vallis circa mō
te vbi descendunt dānat ad infernū tremendo et lamentando. **Infernus**
dy helle. Et b̄z vno mō ad infra et nos: quasi infra nos. Un̄ sicut dicit plā
to et theologi: et ppterue beatus Augustinus. Infern⁹ ē in infinito loco mudi
s. in cetero terre. vñ vndic putrida p grauitate descendēta suscipit. Alio
mo b̄z ab infero: qz ibi aijab⁹ inferūl pene. Tertio b̄z ab in qd̄ ē valde. et fur
nus obscurus. qz infern⁹ ē valde obscur⁹. Quarto b̄z q̄si isra natus. **Me
nalus** mōs qdā in archadia. Et ponut qdā trāsumptive p pmōtorio infer
ni. Et dī a men qd̄ ē defect⁹. qz ibi sunt defect⁹ in copia. Itē pmōtorū b̄z
pprue mōs altus v̄l summitas mōtis. pcal eminēs. i. apparet. **Auerus**
cōiter capi⁹ p inferno: tñ magis ppterue b̄z via ad infernū. Et b̄z ab a qd̄ est
fine: et ver veris: q̄si sine vere. i. incūditate. Ūl b̄z ab a qd̄ sine: et vernos
delectatio: q̄si sine delectatio. **Dyndimus** qñq capi⁹ p monte: qñq p v̄
se q̄ defert semē: qñq p meatu seminis aiales: qñq p sedē regis v̄l dei vel
angelorum. Unde versus. Dyndima sunt montes: vas: sedes atq; meat⁹
Pileus reu eyn hut. Et dicitur a pilus pili id est crinis: quia pilus fit ex
crinibus: vel quia pilens teget crines. Vel dicitur a pellis: quia antiquus
pilei siebat ex pellib⁹. **Salerus** ri. v̄l galeriū b̄z pile⁹ ex coreo fact⁹: q̄ tegū
tar pegrini. vñ. Pileus ē iuuēnū: pegrinowm̄ galerus. Presulis est mi
tra sit nobilisq; tyara. Item mitra est o: nametum quo tegit caput ep̄i fil
ue presulis. Et tyara est pileus nobilium et etiam sacerdotum. **Chysmar⁹** hyssmarus.
est arbor quedam stans in via qua itur ad infernum. Et ponitur quādog⁹
pro illa via. **Sargarus** media producta est mons quidam. Etiam capi
tur pro loco quo descendit ad infernum. Sed sargarus media correpta
dicitur homo habitans in illo monte. vnde Johannes de garlandria. Sar
garus mons est: sed sargarus incola montis.

sup. nota sup. declinatioē declinari sup. declinatioē
Ista solent quarta variari siue secunda

cum illo noīe

ista nomina

Lū lauro quercus pinus cornus quoq; fucus

sup. p̄dictis noīis

ista nomina

adiungimus

His colis atq; domus penus + lacus assotiam⁹

ista nomina

sup. p̄dictis nominibus

Et specus et cetus cantus sotiabis et hortus

Dicit q̄ ista nomina possunt declinari penes sc̄bz v̄l qrtā declinatioēz
vt laurus lauri v̄l laurus us ui qrcus qrci; v̄l qrcus ui: cat⁹ cāti; v̄l cāt⁹

Glosa notabilis

Arguitur. *ut si: hortus horti: vel ortus in rē.* **Arguit** sunt plura nostra in dīfrī se de vel quarte decē. q̄ h̄c in tertū enumerant: vt surdus arc⁹ rē. Dōm fīm q̄ dā q̄ cōphendunt sub tribus vltimis: qz p̄ diuersis sc̄atis sunt sede v̄l q̄rte declinatiois. **Contra.** Alexander p̄misit docere nouellos clericulos.

Replica Sed hoc est iuueniūs ignotū. q̄ alexander qui est instructor iuueniū merito hoc exprimeret. Dōm q̄ s̄uis ipse nō exprimit hoc formaliter: tñ suū sitē bñ exprimit: et hoc lector hui⁹ libri p̄iuūs notificabit iuxta eoz capacitatē

Arguitur. **Arguit** Tumult⁹ ornatus q̄stus vctus rē. sunt etiā sede v̄l quarte decē tñ de illis alexander nō facit mētioē: ergo est dīminut⁹. Dōm q̄ apud nos sunt vltimata sub q̄rtā declinatioē tñ: t̄ apud atq̄m grāmaticos ali q̄n reperiant sub sc̄a declinatioē. Sed hoc nō debet imitari apud nos.

sup. in dīfrī sup. noīa .i. suis compositis.

Is vel us ista suis dices dare compositiūs
sincerus subiugus sublimus magnanim⁹ icolum⁹ fermus imbecill⁹
vel ris vel gis vel mis vel mis vel mis vel mis vel lis

Lera ingum limus anim⁹ colus arma bacill⁹.

enormus eneruus effrenus declinus
vel mis vel vis vel mis vel mis vel mis.

Lū norma neruum cū freno collige cliuum.

Dicit q̄ cōposita ab illis noīibus in textu positis p̄nt terminari in is vel ius. Tā vltis quoīndā magis habet is: t̄ quoīndā magis habet us hoc nomē sup. declinatēm p̄is numerus sup. declinatioēz

Vas vasis ternam tibi dat: plurale secundam

Dicit q̄ hoc nomē vas vasis in tri numero est tertie declinatioē: t̄ in plurali num̄ est sede declina. vt ntō hoc vas ḡtō h̄c vasis: dtō h̄c vasi rē. Et p̄l. Ntō hec vasa. ḡtō h̄p̄ vasoū: dtō his vasis rē. Vas vasis teut. ein vas. Et differunt vas vasis et vas vadis vt supra

seruant hoc nomē hoc nomen

Pluralem numerum retinent es atq̄ metalluz
.i. p̄ alia nomina metolloz pluralis numer⁹

Raro per reliqua dabitur plurale metalla

Chic aut̄ ponit regulam de nominib⁹ metallorum dicens. q̄ tñ ista nomina sc̄ilicet es et metallum habent pluralem numerum: et omnia alia nomina significantia metallū raro habent pluralem numerum: vt aurum argentum plumbū stannū cuprum. **Arguitur.** Nomina metallo rum habent pluralem numerum ergo rē. Ans probatur in hac orōne. Iste abundat multis argentis. multis stannis. Equus subferratus est duobus mero: sed si capiantur p̄ rebus factis ex eis tunc habent pluralem numer⁹ ista nomina liquorem significantia.

Equor vnda fretū mare melq; later aqua viuū

ista nomina plurale numer⁹ tenent

Pocula fons flumen fluiuīs pluralia seruant
sup. noīa sup. numerum seruant .i. noīa sc̄antia humorem

Letera pluralem retinent humentia raro

De nominibus heteroclitis.

regula. i. de rebus vendi
tis p. mensuram

i. reb⁹ vendi-
tis p. pendus.

Lex mensuratis tamen et pensis datur ista

Chic ponit regulā d. nob⁹ hūorē scātib⁹ dicēs: q̄ noia in textu posita va-
riat̄ ī s̄ in plurali. Sz alia noia hūorē scāntia nō h̄it plur-
alē nūerū vel raro: vt oleū lac cernilia r̄c. Et hec regula tātū datur de
nobis scāntib⁹ res hūidas q̄ vēdū p. mēsurā vel pōndus. Et ergo exclu-
dunt̄ ista noia plūnia ḡntta ros stilla lalua r̄c. Arguitur. Sūr multo pīn-
ra noia hūorē scāntia q̄ hic enumerant̄: q̄ tñ h̄it pluralē numerū: vt ibe-
ros pīna r̄c. ergo text⁹ est insufficiens. Dicendū q̄ ista regula intelligit̄
de nominib⁹ humore scāntibus qui vendit̄ p. mensurā vel pondus: et hoc
specificat ille textus. Lex mēsuratis tamen et pensis datur ista.
ista nomina

Ordea frumenta faba menolesq; citrulli.

sup. pluralē numerū

ista nomina

His plurale damus: sic dant̄ far pīsa lupinus.

i. alijs nob⁹ feminā scāntibus

pluralē numerū

Raro seminibus aliis plurale tenemus:

Chic autor ponit regulā de nobis seminū dicēs: q̄ illa noia in textu po-
sita semina scāntiā variat̄ ī plurali nūero. Sed alia preter hec raro ha-
bent pluralem numerū: vt siligo auena triticū r̄c. Arguitur. adhuc plura no-
mina sunt que carent pluralem numerō: de quibus autor nō facit mentionē
Patet pīmo de nominib⁹ colorū vt lasuriū cenobriū. Scđo nomina specifi-
ca pannosū vt scarlatū. Tertio nomina scāntia liquores vt cepū glutens
butyrum. Dicendum q̄ comprehendunt̄ sub istis.

pluralē nūerū

sup. declinatio-

sup. nomina

Raro plurale dat̄ quinta tibi: nisi sint hec.

ista nomina

Res pariterq; dies acies facies speciesq;

ista nomina

Progenies et manerias dic materiesq;

Dicit̄ q̄ nomina q̄ntē declinatiōis raro h̄it pluralē numerū: vt fidesz
spes: nīli ista q̄ nomina hic in texta: q̄ illa habent pluralē numerū
pluralē numerū illa duo nomina

Raro plurale vult̄ pax et sanguis habere

Dicit̄ q̄ ista duo noia. s. pat et sanguis rato h̄it pluralē numerex. Et dicit̄
notant̄ raro: q̄ alijq̄ int̄nūm⁹ sanguinib⁹ ī pī nūmero: vt in euangelio
Qui nō ex sanguinib⁹ r̄c. et in pō. Libera me de sanguinib⁹ r̄c.
noia neutri s. sup. in neutrō illa duo nomina

Neutra facies sine plurali vulgus pelagusq;

Dicit̄ q̄ ista duo noia vulg⁹ pelag⁹ sūt neutri s. et carēt pī nū. et si q̄n re
perian̄ ī pī nu. tūc sūt mas. g. **C**af̄ Sūt mīro pīla noia carētia pīl nūero
q̄ h̄i ter. ponit̄: q̄ ter⁹ ē illūst̄t̄is: pī pīmo d. nob⁹ mas. g. vñ⁹. Aer sol pōz
tus cū mīdo fisc⁹ ether. Cū simo fīm⁹ sanguis cū pulue lum⁹. Nec marib⁹

Glosa notabilis

banc: nec pli sotian. p*z* sebo d nob*p* sei g*vñ*. **S**ama fames lat vita fiba
pat glia tellus. At*z* salus labes litis hum*v* at*z* luce mors. Indoleat so
boles plesio inueta iu*er*. **P**redict addes tabel*p* senecta senectus hec se
femina pli nec sortita. **D**z tertio d nobibus neu g*vñ*. **P**us*r* opus feni fel
mana lut*v* q*z* scen*u*. Let*u* phas*qz* neph*as* tab*v* q*z* sol*v* ver Nil nihil et
nihil*p* libus ista carebit. D*om*i q*z* noia mas. g*c*oph*d*ul sub ly anguis
sanguis: t noia sei g*v* sub pat: t noia neutri g*v* sub vul*g*us et pelagus.
a tellus ab humus. i. plurale numerum

Nescio telluris vel humi plurale gelu*qz*.

Dicit q*z* ista nomina tellus humus et gelu carent plurali numero.
nequit hoc nomine regule regula declinari

Nescit ador norme contraria norma moueri

Dicit q*z* hoc nomen ador neutri g*n* est indeclinabile. ppter repugniam
ti*m* duarum regularium. Vide in expositione vocabuli.
.i. sine casu neutri g*v* ita nomina

Aposta neutra tene: t phas ir*qz* neph*asqz*.

Dicit q*z* ista nomina in texu posita sunt neutri g*v*: et a prot*a*. i. sine casu.
q*z* no variantur de uno casu ad alium.
sup. casum facit hoc nomine in abl*to*

Obliquum de se non format fors nisi forte

Dicit q*z* hoc nomen fors fel g*v* no format aliquem obliquum de se nisi forte
abl*to*. Item alia nomina habentia soli abl*to* sub isto comprehenduntur ut
spons sponte virns virn ic*z*.
hoc nomine sup. p*o*cs casus hoc nomine in abl*to*

Tabes declinat nec tab*v* dat nisi tab*v*

Dicit q*z* hoc nomen tabes declinatur per omnes casus: vt nt*o* hec tabes
S*is* hu*is* tab*v*s: D*t*o hu*ic* tab*v* z*c*. sed hoc nomen defectuum tab*v* no ha
bet aliquem casum nisi tab*v* in dt*o* et ab*l*t*o*
hoc nomine sup. declinatio .i. sol*v* in pli numero

Ilia declina tibi tercia; nec nisi plura.

sup. tercia declinatio illa nomina

Ipsaq*z* plurales declinat menia manes

Dicit q*z* noia ilia menia manes sunt tercie declina. t pli numeri
declinenus hoc nomen i pli numero tm*v* hoc nomen

Dicamus proceres pluraliter at*qz* penates,

in plurali numero ista noia consideram*u*

Nec nisi plurali tenebras aut exta notaui.

ista nomina addas

Arma vel insidias artus sponsalia iungas.

Dinitas nuptias inducias*qz* minas*qz*.

Dicit q*z* noia i texu posita car*e*t f*ri* numero: q*z* vari*at* p*o*rt*tm*: t hoc f*ri*
f*ri* v*sum*. **C**af*z*. Sunt pli noia q*z* car*e*t f*ri* num*v*. q*z* h*u*numeratur. g*v* ic*z*. Ex*empli* de masculino: t alpes faces. De fem*u*, t illecebre decine ex*ejc*de

De nominibus heteroclitis

Neutris ut gentilia virilia sc. Solitō comprehenduntur sub istis.
i pli nūero i. declinat in frī nūero declinatur

Cornua mutatur; sed cornu non variatur

de istis nominis regulā tenebis

De genibus veribus normā seruabis eandēz

Dicit q̄ ista nomina cornu, genu & veru nō variant in frī numero q̄ in
plurali declinantur p̄ variatiōem terminorum.

de istis nominis i. q̄ carent nō & vtō frīs n̄seri.

De nece deq; prece dic q̄ rectis caruere

hoc nomen iunge illū abltm sup. dēcōnibꝫ,

Primis; atq; dapem sotia vice iungis eisdem

Dicit q̄ ista noia in textu posita carēt primis rectis. i. ntō & vtō frīs n̄meri: et illis sotia bis dapis et vicio quia eriam carent primis rectis
in ntō in actō in abltō pluralem numerum.

Vis vi vimq; dabit; totū plurale tenebit

Dicit q̄ hoc nomen vis h̄z solū nt̄m actm & abltm in singulare numero;
sed in plurali declinat per omnes casus. Vide circa vocabula.

hoc nōme in frī numero in ḡto singulari

Plus pluris neutro; nec dat primo nisi pluris;

in plurali n̄sero i. oēm est ḡnus omnis

Casum pluralē dat quēlibet; et genus omne

Dicit q̄ plus est neu. ḡ in singulare numero: & h̄z pluris in ḡto. Sed in
pli numero est s̄. oīs: declinat p̄ omnes casus. **Caf.** plus habet qm̄q; Argue

casus in singulare numero. ḡ & c̄. Aīs. pba. q̄ plus b̄ in ntō & vtō: & plus
ris in ḡto. Dōm q̄ textus itelligit q̄ ad diuersas terminos h̄s solū h̄z in
duobus casibus. **Contra.** Nō b̄ pluris in ntō s̄ i ḡto: q̄ dicit textus nec

dat p̄mo nisi pluris) S̄ p̄ p̄m̄ itelligit nt̄s. ḡ & c̄. Dōm q̄ p̄mo capiſ hic
adverbial: vel si capiat nominali ſūc ḡtis dicitur p̄m̄ inter obliquos

Laur' ri: vel laurus ns u: vel laurea est quedā arbor q̄ nūnq; viridat
te deponit: ex ei folijs et ramis ſunt corone oblus victoress ſolēt coronari

Laurus in ſigni laudis. Itē laurea capiſ etiā p̄ corona facta ex lauro. Itē quedā
dicebat laudea: h̄s mutata d̄ in d̄c̄ laures. **Pinus** lugui. i. Britonē. Quer
eis p̄z ſupra. **Pinus** ē arbor ē alio noie b̄ p̄ces: q̄ defudat p̄cē. **Pinus**.

dicit ſruct⁹ hui⁹ arboris. Pinus est fames. **S** pinna est ſuīma pars turris
acuta v̄l ecclesi. Etiaſt est acuta ps in dorso pſcili. vñ⁹. pars pſcili pinna
vel tēpī ps sit acuta. Pinus fames: pinus arbor: pinus q̄ ſruct⁹. **Cornus**

ptz s̄. **Ficus** ſeat arborē vel fructum arboris: t̄ h̄z p̄la ſcata vt pinus pa
tuit. Et ē p̄troversia inf̄ brāmaticos de hoc noīe ſicus. vñ⁹ Greciſ. Et ſicus

morb⁹: est ſicus ſructus & arbor p̄ pro tribus est quarte: genus est variatio
patris. Dicitur hi ſicus p̄ morbo pro reliq̄ hec. Ex his h̄sibꝫ vult Greciſ.

dicere: q̄ ſicus p̄ omnibꝫ tribus ſcatis est quarte declinationis: t̄ q̄ gen⁹
enī ſoli variat Alij dicit ſicus q̄ ſicus quādo ſignificat morbiſ ſolī ſcē de
clinationis: t̄ propter hoc Greciſta recitat p̄ſcianum qui etiā recitat

Cecilianum in iſto verſu dicens. hic p̄ſcianus ait dicens ad cecilianum.
Cuz dixi ſicus: rides quaſi barbarā verba. Et ſi ſicos. Ceciliane iubes. Di

cam⁹ has ſicus quaſi ſcimus in arboře naſci. Dicemus ſic̄ ceciliiane tuos.

Glosa notabilis

Cholus

Itē Alexāder magis videt seq̄ cecilianū q̄b̄ alios vt p̄tz in textu. Et dicit
sens a secund⁹: q̄ illa arbor tā secūda ē q̄ bis aut ter fructificat in anno.
Cholus li mas. ḡ. ē aliq̄b̄ intestinū p̄ q̄b̄ fluit̄ egestōes. In colic⁹ a um.
.i. parox illā infirmitatē q̄ b̄ cholica; puenies ex vētostatib⁹ retent⁹. A
cholus venit cholera. i. effusio cellis. Et cholera est virus humor de q̄tum
humorib⁹ in corpe existēt⁹ q̄ sunt sanguis: cholera: flegma et melancolia.
Itē melancolia dī colera nigra. In melancolicus in q̄ dnatur melancolia: si-
cūt cholericus in q̄ dnatur cholera: flegmaticus in q̄ dnatur flegma. Item
col⁹ ns ut: seu col⁹ li sūch dī rota femur seu instrumentū q̄ femur nēt
vñ. Est intestinū cholus hic: colus hec mulierū. Itē est diūtia inter colo is
ere: r colo as are: r colo ablti casus ab his nob̄ colus r colis. vñ. Rus co-
lo: filo colo: liquētia colo. Et est sensus ego colo. i. aro rus: filo. i. fila facio
colo. i. tali instrumento: colo. i. distillo: liquētia. i. humida: colo. i. tali in-
strumento. Itē colū r colariū dic̄ instrumentū q̄d res humida fluit̄ sc̄
mustum lac seu lrixiu. vñ. Fert ancilla colū penetrat̄ res humida colum
Domus eyn huiz p̄tz s̄. Itē. Est domus hec leta semper q̄b̄ pane repleta
Penus. i. cellariū p̄tz s̄. **C**ātus us u. est modulari vocis. Cātus ti ē
curvatura ligni cui radij transeūtes a rota insigunt̄: q̄d lignū calcat ter-
rā. Et sic similitudinarie frustū panis dispositū ad modū illius ligni dic̄
caut⁹. vñ. Est vocū cāt⁹: ē curvatura rotūda. Est frustū panis curvatum
st̄ tibi cātus. Do p̄mo quartā: reliq̄s donādo secundā. Cet⁹ p̄tz s̄. **O**r̄
us mīdē ē qd̄ assens vel natio. Sz hort⁹ ti est loc⁹ vbi crescū olera. vñ.
Natio tuis ort⁹ hort⁹ ti. p̄creat olus. Itē. Orr̄ tus solis: horūti si. p̄creat
ol⁹. Item hec noīa ponit Grecis. sub certo nūero. vñ. Noīa bus q̄ng sunt
q̄te sc̄de. Laur̄ cū quer⁹ penus r cornua domusq̄. Et colus r fucus
cātus v̄l cetus r ort⁹. Nōq̄ p̄mū suū: sz mutat̄ vltimū sensū. Id ē ista no-
mina in istis duob⁹ h̄stibus p̄ctea sunt diuersarū declinatiōnū. Sz q̄ ponit̄
in p̄mo h̄su manēt eiusdē sc̄ati. Sz v̄ltra posita in vltimo h̄su mutat̄ sens⁹

Sincerus

sum fūm alii r alia declinatiōne. Et p̄t ibi intelligi specie sub penus **C**e-
ra rugū limus. Sincerus a um: r hic et hec sinceris et hoc re. Et v̄r a cera
q̄b̄ ē grossum remanes ex favo mellis teu. vñ. sc̄: r sinceris dī q̄s sine cera
.i. sine immūdicie r flexibilitate seu mollicie: r idē ē q̄b̄ p̄stant v̄l firm⁹ pu-
rus et v̄l virtu. vñ. Sinceris v̄l rus: caput atq̄ notat̄ bi firm⁹. Cōfans
nō fragilis: nō flexibilis nec molvis. Et ideo mūlus pur⁹ q̄b̄ nec viciōsus
Et sic dicit̄ h̄ug. q̄ suis declinē penus sedaz declinatiōne suis penes ter-
rā semper pd̄ducit medianū syllaba. Sed bruto dicit̄ q̄ a noīe cera dī sinceris
vel sinceris media pd̄ducta: et ab hoc noīe caries ei: q̄b̄ est idē q̄b̄ putredō
dī sinceris vel sinceris media correpta. p̄ eodem significato. vñ. Sincer-
is a carie: sinceris st̄ sine cera. Et huc dicto p̄cordat Grecista dicens. Res ē
sincera res sinceris est q̄b̄ dicta. Et cū pd̄dictis sincere signat̄ idē. Divers-
sum tñ est istis ab origine semper. Huic caries: huic cera caput purum sit
vtrumq;. Item Catholicon dicit̄ q̄ semper media debet pd̄ducit: et q̄ nō dī
sinceris q̄s sine: cera vel sine carie r cōpositionē: sed solum p̄ ethimologī
am componit̄ a sin q̄b̄ est con: r cere q̄b̄ ē saluū: r dī sincerū q̄s ex toto sal-
uū r sine macula. vñ. Res ē sincera: res sinceris q̄b̄ pura. vñ. Orat⁹. S. n.
cerū nisi vas q̄cād infundis arescit. vñ. Uirgil⁹. Subredit sincere foramis
nubilop̄ liquas. **I**nq̄ ē equocū. p̄imo fecit colles mōtiū. Sc̄do fecit anz-
tēnas navis. Itē antēne arū vel antēna antēna st̄ lignū transuerſuz in su-
mitate vel p̄ q̄b̄ cū ceter⁹ chordis velū dirigis ad altitudinē mali. Ul̄ dic̄
funes naūis q̄b̄ v̄lū ſgl̄. Terzō fit viciū l̄ foramē circūdāscollū: q̄b̄ alio
noīe dī colubar ut ibi. Colubar collī viciūl̄: colliḡs foramē sic caput silū-
dinarie p̄ illo q̄b̄ appōt̄ coll̄ bouū vt fit trahat cur p̄ seu arat⁹. Sūt iuga mō

Jugum

De nominibus heteroclitis.

tio: sunt iuga natio: sunt iuga colli. Itē: Colles antēnos columbar scabie
Item: iuger eris: vñ iuger eri: est spaciū terre qd vñ aratru in die pōt atra
ri: s. ducentorū t quadraginta pedū in lōgitudine rē. Iñ hic t hec iugis t
hoc iuge. i. ghennis perpetuus et pfeueras. Sz iugū ē onns qd portat bos
Itē iugū corripit primū. Sz iuger et iuge pdicunt. vñ. Juge terra: iugum
fert bos: h̄ iuge perenne. Itē hic et hoc ghennis t hoc ne. i. ppetu. Et br
a per t annū. Itē. Exps ē iugi veneris nequeo pce iugi. Ibi pīmū est ḡtūs a
iugū. Scdm̄ est abilis a iugis. Itē a iugū venit bijugis a un. vel hic et hec
biugis et hoc ge. quasi bina iuga portās. vel bisugatus: t hō capiēs sc̄bz
vrotē d̄ biugis: vel q̄ caput vrotē q̄ prius habuit maritū. Et br biugis q̄st
bis iugare iūctus: q̄ alio noie br bigamus: a noie bis t gama mulier. Item
trīugis br quasi tripli iugo iūctus. Suburḡ vel subugis. i. sub iuge ser-
vitus positus. Cū res ē immundices terre: puta lubricitas luxi. vñ. Cū
fer cū lumen: cū res vilissima simus. Unde superbumus: ad terrā ter'a redi
mus. Et inde br sublimis vel sublimis adiectio. i. nobilis vel altus. Et br
sublimis p̄ traribz: qz nō sub limo ponit: h̄ a lumen eleuatus est. Itē cōis br
sublimis. Anim⁹ est equocu. vñ. Est anim⁹ rō: sapientia: vita: voluntas.
Est brus: alia: spes: dispositio: cura. Impetus ingenii: pponit cōsult au-
det. Cogitat: insufflat: p̄ concinuit atq̄ futura. Anim⁹ pponit cum magnus
et br magnatum⁹ a un. vel magnanum⁹ hoc me. i. impetrat: intrepidus
et magnū h̄is anim⁹. Etia: pponit cū pusillus: t br pusillanum⁹. i. timid⁹
paru h̄is anim⁹. Exanim⁹ coponit p̄ pterrito et etiā p̄ mortuo. Colus
est instrumentū q̄ semine nent. Ab hoc noie colus siue ab ho e h̄b colo br
columnē. t fortis vel alacris. Iñ venit incolunis vel incolumis t hoc
incolume. t fortis vel alacer. Vel br: incolumis s̄m aliq̄s ab in qd est nō vel
sin: et colua q̄si sine colo. i. sine baculo vel sine sustentamēto. Et ponit ibi in
nō pūatim: h̄ augmētatione: vt incolumis. i. valde fortis nō egens sustentaz-
mento. Arm⁹ mi. i. humerus. Itē armus br brutorū: t humerus hominū
vñ. Et armus bruti: humerus ratione fruentis. Unū arm⁹ sepe attribuit
hominiis. Tnde arna armorum: q̄si arma ponunt in armis i. in humeriis
Inde inermis vel in ermis et hoc me: quasi non armatus. Unū quidā. Nil
valer in bellis vir inermis: s̄i absq̄ libellis Clericus est mutus licet in ge-
no sit acutus. Itē est differētia inter ermis abli casus ab armis: et ab ar-
mis. vñ. Iure vacans armis: sit homo satis improbus armis. Id est q̄ va-
cat et intendit armis debent de iure esse improbus fortis armis. i. humeriis
Baculus est equinoct. Unū Joh. de gar. Pasterus regum̄: demō: terrena
potestas: Solatur gaudet susinet et comedit. Item nota p̄ditio de baculi
q̄i ponitur p̄ sustentamento. vñ. Sum decor in manibus: sustento senem
rego gressus. Sum terror canibz: habeat me p̄ duce fessus. A baculus ve-
nit bacillus dimittu. i. parvus baculus. vñ. Unū f cant: baculus bat⁹
atq̄ baculis. Ab hoc noie bacillus br inhebillus a un. vñ inhebillus t hoc
le: quasi sine baculo et sine sustentamēto virūs: et est idē qd debilis vñ fra-
gibz. Norma. i. regula. Et inde venit enormis t hec me: quasi extra nor-
mā vel sine regula. i. turpis grossus et irregularis siue exeler. Neru⁹ br.
vincula vel iunctura mēbroū. Etia ponitur q̄s p̄ quondā tormento qd
alio nomine br cippus. teu. ey Stock. t ē instrumentū q̄ captiuorū pedes re-
stringunt. Et br cippus quasi capiēs pedes. vñ. Neruo torqueris in cippo:
q̄i teneris. Mēbris firmātur neruis q̄bus ossa ligātur. Itē ab hoc nomi-
ne neruis inquātū cōiungit ossa ad muicē br eneruis a un. vel poti⁹ h̄ et
hec eneruis t hoc eneui i. debilis effemint⁹: quasi sine neruo nō h̄is ali
quā potestatē in mēbris siue. T frenu p̄ tet h̄is Et ab hoc br effren⁹ a un
vel hic t hec effren⁹ et hoc effrene. i. nō frenat⁹ d̄ solutus rebellis violen-

Limus

Anim⁹

Colus

Arm⁹.

bacul⁹.

Norma

Neru⁹.

Frenu

Glosa notabilis

- Cleo** + *tus et indisciplinatus.* Cleo clés clere. i. gloriari vel inclinare. Inde clivus. i. colis sine defensus mōis. *In declivio a um. et h. et hec declivus et hoc decline. i. deorsum declinar. v. nō s. Et pluvia a um. i. declinar. ad descendens (pluralē nūerū). Itē ista noia metallorū. s. aurū argētū plābū stānū cuprū calibis et ferrū h̄it plāle nūerū. Et istis addit Isidorus tria. s. coelectuarū et auricaleū. vñ. Noia signari sic dico cuiusque metalli. Argētū plābū stānū calibis q̄es cuprū. hic auricaleū ferrū gūmī s̄l aurū. Es et nō plura lectio dic esse metalla. Ferrū iquātū fecit metallū caret plū nūero. Sz aliqui rep̄i p̄ om̄i p̄ re facta ex ferro: t̄ sic h̄z plāle nūerū: t̄ enā q̄n capiatur p̄ pecunia. Sz q̄ nō nomē specificū metalli: t̄c caret plū nūero. Sz metallū nō caret plū nūero: q̄ nō nomē generale ad oia metalla. Itē autor nō tantū dicit (raro) quia aliqui rep̄i her noia p̄dicia i plū nūero fin arte. licet nō fin vīsum. Equor vnda. Equor ptz s. Unda pp̄ile dī aq̄ flūces. Et dī ab eo idire. ponit tñ generalis p̄ oī aqua: vt ptz in multis locis sacre scripture. Fretū. i. mare: t̄ dī a fernio es ere: q̄ feruet in sapore. pp̄i salēdīne. Ul q̄ de nocte vide feruere et ardere. Ul dī a freno is ere: q̄ vide freuere i t̄pestat ib. vt p̄tēt ista. Marer mel patēt s. Latex et vno mō vīnum latēs in vīuis. Alio mō dī lymphā. i. aqua latēs in viscerib⁹. terre. vñ Greci. Equocēs latex vīnum et lymphā vocat. Est tēcīrco later vīnum: q̄n latēt vīus lymphā later. ideo: q̄m̄ terre later in antris. Clīnū. vīnum. Et dī p̄ ethimologią a vīt̄ et nascor eris: q̄l̄ in vite natū. Ul dī a vincio is ire: q̄ vincit mētes hoīm sez cū mebraī. Et a vīnū dī villū. i. pūlū vīnum modici vīloris. vñ. Qui mihi dat villū mala passio torquet illū. Vīnat in eternū q̄ dat mihi dulce phalernū. Itē phalernū dī optimū vīnum q̄d̄ crescit i campania inter quādē dī phalernū. Itē merū dī vīnum nō nūctū s̄z purū. Et esse dīcīs inde merū: q̄ nil sit aq̄ sibi nūctū. Poculū idē ē q̄d̄ por̄ vīvas ex q̄ potat. vñ. Pocula sunt pot̄ dicūt̄ pocula vīsa. Fons teu. cū bīnū: t̄ dī a fūndo is ere: q̄ fundit aq̄s et rīvulos. In fontana ne p̄ edēm. A fons dī fontan. a um. i. habuit̄ mīta fūnta s̄t vī p̄tēs ad fontē. In fonticū. i. pūno fona. Et fonticū a um. i. sentib⁹ plēn. vñ. De mani mōtēs de sero vīsito fontes. Flumē et fūni sunt synonima: t̄ veniant a fluo is ere: q̄ sc̄t aq̄s flūces. vñ. Unū do docto: lacū de flumē poto (Lex mēsurat.) Itē res mēsurabil dī q̄ vēdū p̄ mēsurā. Sz res pēsa cū vendit̄ p̄ pondus in statera vī libra. Et dī a pēdo is ere: q̄d̄ h̄z pēsum in supino: et sc̄t trutinae et vel suspēdere. Exēplū de re mēsurabili: vt medo ceruisia oleū t̄c. Exēplū de re p̄oderabili: vt piper zinziber thus. Itē thus ptz s. Cziziber. teu. yngber. Et Croc⁹ saffraen. Ceruisia ptz s. Medo. mett. t̄ p̄tēs ex aq̄ decoct⁹ et melle mixt⁹ Oleū et olīwum teu. oel. Itē nectar. i. clare tūm: vt ptz s. (hordeā frumentā). Itē hordeā ē qdā gen⁹ frumentū frigidū et siccū. teu. gerste. Et dī ab horreo es ere. i. tumere: t̄ pp̄i ille horret cui pilis et rigore rige sc̄nt et surgunt: sic etiā hordeum horret in spicis et aristis suis. In horreū ein schuer: t̄c locū in q̄ ponunt hordea. Uel dī hordeum ab ordīno: q̄ hordeā quendā ordīne vīdēt̄ habere in spicis. In hordeace⁹ a um. i. aliqd̄ de hordeo factum. Uel dī ab ero es ere: q̄ cto areseit: et sic scribit̄ sine h. Frumentū dī a fruo: q̄ frēpūum ē ad frumentū. Uel dī a frumentū q̄d̄ est emūtūt̄ et superior pars gūle suis gutturi p̄ quā frumentū cibus et potibus. Sed rūmē est inferior pars. vñ. Suturū est immū rūmē frumentū quo frumentū et frumentū. Et dī frumentū: q̄d̄ capis q̄nq̄ p̄ quolibet semine vel blādo q̄d̄ h̄z aristas quo frumentū et frumentū. i. per guttur. Aliq̄ frumentū de tritici eo q̄ frumentū est inf blāda. Siligo media correpta. teu. rochien gūse mānni. Sz siligo media p̄ducta māsl. g. sc̄t siligenū pars. In siligenū a um. i. de silagine fact⁹. vñ. Si bona sit siligo fier bon⁹ iude siligo. Et dī*

De nominibus heteroclitis.

naten. hauer. In auenula. i. pua auena. Et br ab aueo es ere: qz avide et
cito creicit. **Triticū** teu. vroeytz. Et br a tero is ere: qz purissime terit
et tondit. Inde triticus a um. i. de tritico existens. **Faba** teu. eyn boen et
dicit qualis faga: a sagin: grece qd est comedere latine: qz est bonus cibus
esurientium. vñ. Dulces esse fabas facit esuries tibi crudas. **Melon.**
i. pepo: est melon fructus arborum. vel herbarum in lumbardia et eicens multum
sauv suauem his saporem: qd vnum lombardum. Ideo origo istorum terminorum Melon.
i. pepo est latinus sat: ignota. Itē in expositione terminorum arabicorum br q
melon indicus ē cucumer saracenum. **Citrullus** ē qdā legumē teu. rys: et br
citrullus qsi citrillus. Itē citrillus ē qdā ciuitas vbi abudat hoc legumē citrillus.
far capatur pro farina ut dicimus est. Item brito dicit q far potest
dici quodlibet genus leguminis: cuius grana sunt majora granis tritici: et
ponit sepe p tritico. Sz huguius vult est speciale legumē. s. spelta. **Pisa**
vel pisum p̄z infra. **Lupin⁹** ē qdā herba cuius folia (duo lup⁹ gradus super
ea) sonū faciunt et lupi terrēt et fugāt. Itē br erat lupinus a unū adiectiuū. i.
filius lupi in oib⁹ vñ de lupo existens. vñ. Mobile vñ fixū nos dicimus esse
lupinus. Mobile cōformat lupo: scimus reliquā dat. **Acies** tria scat. pri-
mo scat dispositionē turbe ad bellandum ordinata: ita q in anteriori pte
turbe ponat vñ ho: tunc du oī: tunc tres ic: et sic illa anterior et acutior br acies.
Scđo br anterior p gladij sive cultelli. Tertio est subtilitas visus i docu-
lo ad speculādū. vñ Joh de gar. Armis bellat acies: scundit speculat. Itē
Est acies belli: cultelli visus ocelli. Itē ocellus est parvus ocul⁹. vñ in Au-
gusta. Spongia colubinis sine felle poteat ocellis. **Facies** ei. vultus teu. em
angelychta. Sed differunt: q facies importat dispositionem permanentem
vñ. Est facies testis qualis intrinsecus estis. Vultus talis eris qualis mēte
qz geris. **Tellus** telluris. Tellus est terra frugifera que colitur et arat.
Et br a tolero as are: qz tolerat. i. sustentat oia grana. Vell br a tollo is ere
et tollit se in altū. Chumus de terra humida et aquosa nō frugifera: qz sub
aqua sita ē. Itē terra br a tero: qz terris pedibus ut patint ibi. Et que dant
tellus. Itē ab hoc noie humus br humo as are: et ponit p sepulture. i. huino
tegere. Et differunt humor nomē et humor verbum. vñ. De terret humor
sed q nō me madet humor. **Gelu** pater s. Et br a ge grece qd ē terra la-
tine: et ligo as are: qsi ligas terrā. Inde gelidus teu. frostig. Unū quādo est
gelu tunc dicit aura est gelida. **Ardor.** i. p̄ inguedo farine: et vent ab hoc
pbo ador as are qz ex eo fit hostia sub cuius specie adorat p̄p̄. Itē ador ē
nomen neutri generis indeclinabile ppter duas regulas grammaticales
sive innicē repugiantes: ergo oportet qz vna cedat alteri vel ambe cassan-
tur. prima regula est: qz nomina terminata in orū neutri generis habet orū
curtam in genitivo per illam regulam. Format oris rhetor marmor ic.
Secunda regula ē qz nota terminata in orū venientia a verbis terminatis in
oro pducunt oī in gō: ut color: coloris: odor: odoris: qz hoc nomen ador (quia
est neutri generis) deberet corripere oī in gō: et quia venit a verbo in orū
deberet pducere. Sed quia non potuit simul et semel habere oris correptā
et pducitā: ergo mansit indeclinabile. vñ. Mansit ador geminis indecli-
nabile causis. Quodlibet orū neutru sive postulat oī breuiari. Sed cum de-
scedit a verbo qd sit in orū. productam te net oī: sicut testator ador. Sic oī
produci sic debeat oī breuiari. Sed qz nō potuit indeclinabile ināsit. **Ap-**
pōta neutra tene. **Quent**. Quot sunt forme causis: Dicendū qz sepiē
s. monaytora: dyptota: triptota: tetraptota pēthaptota et hexaptota. Itē
aptota forma est que nō habet nisi vnam terminacionem et vnum casum.
Et br ab eī qd est sine et protus casus: quasi sine casu: vñ p̄us. Sed monay-
tora forma ē qz h̄z nū vna terminacionē et p̄t hec p̄ cōs casus ut nequa-

Glosa notabilis

fas nefas. vñ. Aptota nō pōt p casus flectere voces. Que monaptota sūt p casus flecti pnt. Et dī a monas qd ē vñs p ptoas casus: qsi vna h̄s ter minationē casuale ē.

Dyptota

Triptota

tetraptota

pēhaptota

heraptota.

Nota

Pus

Fas

Ir

Fors

Tabes

Nota

Ilia.

fas nefas. vñ. Aptota nō pōt p casus flectere voces. Que monaptota sūt p casus flecti pnt. Et dī a monas qd ē vñs p ptoas casus: qsi vna h̄s ter minationē casuale ē. Dyptota forma ē q̄ h̄z duas terminatiōes casualest vi fors t tabi. Et dī a dy a qd ē duo: p ptoas casus: qsi duos habens casus quia fors nō h̄z aliquē obliquū nisi forte in abltō: t tabi t abo. Tryptota forma ē q̄ h̄z tre terminatiōes casualest: vt sciamū rēplū. Et dī a tris qd est tres. Tetraptota forma ē q̄ h̄z q̄tuor terminatiōes casualest: vt fides spes. Et dī a terras qd ē q̄tuor. Pentaptota forma ē q̄ h̄z q̄nq̄ terminatiōes casualest: vt dñs. Et dī a pentha qd ē q̄nq̄. Chrapota forma ē q̄ h̄z sex terminatiōes casualest: vt vñs. Et dī ab her qd ē sex p ptoas casus qsi sex h̄s terminatiōes casualest. Itē nomen aptote forme capiſt al q̄ large: sc̄z p illo qd sub vna terminatiōe variat p diuersos casus: t sic nos mē aptote t nomē monaptote forme coincidunt: t hoc cōter tenetur in vñs quia rarissime inueniſt aliqd nomen adeo indeclinabile qn̄ habeat plures casus sub vna terminatiōe: qz hoc nomen pus regur in pluribus casib⁹. Pus nōmē indeclinabile ē putredo vñ infirmitas q̄ redd t hoīm purissimum. Sz pus puris declinabile dī custodia: eo q̄ purū t mūdi custodiatur vñ. Pus p putredo nō declinabile credo. Sz decimā custodia qn̄ vocat.

Fas i. lictū: t venit a facio is. In p positionē dī nephas. vñ. Scadaz la ferre nephass bona sed tubi dicere sit fas. Ir dī palina manus. Sz pir dī ignis. vñ. Si pir ponis in ir: pir in ir: no ir vut in pir. Ir. Si pir ponis i ir: pir in ir: qz pforat pir. Fors ē nōmē se: g: t h̄z vñl solum obli qui. t forte in abltō: t capiſt qnq̄ p fortuna: t sic regitur positū p aduerbio enētus. Aliq̄ capiſt p puidētia dī na: vt ibi. Debilevi forte nō paral nisi forse i. nō impreparat: nec debile nec forte sine puidētia dīna. Tabes nō ē nōmē heteroclitū: qn̄ declinap p oē casus: t ponit hic solū dī dñtiam huius nōmē tabi gti casus: qd solum h̄z dtm et abltm casum in o: vt tabo: et heat idem tabi et rabes. Quidā tñ faciūt differentiā. vñ. Tabes putredo stilans de corpore vivo. Corpore nō vñlo sūllat tabi qz tabo. Sz illa differtia nō ferunt: sed capiſt vñl p reliquo indifferente: et ambo veniunt a tate eo es ere. i. putrefactere. Et dīfferunt tabes nōmē t tabes verbū: et tabo nōmē et dabo verbū. vñ. Unde superbe tabes cū sis nisi putrida tabes. Mūnera plura dabo fac p vñl sine tabo. Nota q̄ sex modis nōmē deficit terminatiōib⁹. Primo ex casu. i. ppter coincidentiā vocis: g fas non h̄z facis qz coincideret cū hoc verbo facio qd h̄z facis in scđa psona. Scđo ppter repugnatiā duarū regularū admicē: sicut hoc nōmē ador: vt dicti ē Ter tio. ppter repugnatiā soni: g cursor nō format de se nōmē verbale in r: qz repugnat i sono q̄ dicerentur currit. Quarto ex natura: sicut hec nōla duo tria q̄tuor q̄ ex natura carent singulari numero: t nōla ppter ex natura carent plurali nōero. Quinto ad evitandū caceph. ton. i. malū sonum: sz cut ardu nō pōt hec ardor in cōpatiuo ppter malū sonum Serto ex vñl nō tñ ex arte. vñ. Casus norma soni natura cacepharon vñs. He sūt sex cause cur vox desistit abesse. Ilia sūt intestina rotunda circa renes: et dī ab ylos grece qd ē oboluere latine: qz ibi uos obnolim⁹. Item reperitur aliquā ile ille in singulari nōero: t tū heat materia pma q̄ oboluens b vñs forma i alia. Et quia materia prima nō ē co gnoscibilis per se sed solū in ordine ad formā: ideo ponit quidam hos versus. Dicere qd sit yle nō ē multū puerile. Immo subtile dicere qd sit yle. Item ylus ē cōp̄iū nōmē cuiusc dā reḡ troianor̄ a q̄ cuiitas troiana prima dicta sūt ylumi. Uñ hñs. Ille subest cūc yl̄ rex: hillā cibis sit. Et ylū cuiitas silua sūt hoīm. Item yle yles sim grecos iterptat silua latine: qdā em̄ vocat materia pma sūt oīm elemēto.

De nominib[us] heterotlitis

et elementor[um]. Itē ab Ile inq[ui]stū fcat materiā pīmā dī elementū quā illūmenti qz ex ile.i.ex materia pīna.pducta sunt quattuor elementa: et ex qdnuor elemēti oia alia pducūr. **M**enia menū menib[us] sunt pprie muri cūtatis. Et dī a munio is ere.i.defendere: qz menia defendūr cūtate ab hostib[us]. Et cōiter dicunt menia superiores p[ro]tes muri. **M**anes i pena ses p[ro] s. **T**enebre arū. p[ro]tatio lumen v[er]o aer nō iluminat[ur] apt[er] tñ illumanari. Et iueniū tenebra in singulare nūero sīm arte. Et dī tenebra bre q[ui] tenens vmbra. **E**xtra extō dicunt intestina a p[ro]bo exto as are. i.elle q[ui] alia sine extis neq[ue] esse. Uel dī ab extre: qz p[ro]ximā exte egestiōs. vñ. **U**nqub[us] accedit milu[us] t[er]ra rapit. Itē in feria sexta vita bouis i suis exta. in feria sexta debes vitare extra bouis i suis.i.porc. **A**rma op[er]e teu. wapen: t[er] dī ab armu[us] nu.i.humeru[us]: qz arma p[ro]prie portant[ur] in humeri. **A**rma insidie. **I**nferno. **A**rtus artū dicunt mēbra ab arto as are: qz artant[ur] adiuicē p[er] nervos. **S**z hoc no[n] etiam sepe in singulari nūero. vide. s. **S**pōsalia dicunt dona q[ui] sponsus dat spōse in signū matrimonij: t[er] venit a verbo spōdeo es ere q[ui] fecat p[er]mittere. Itē. **D**otal cū idē q[ui] spōsalia. **D**iuitie arū.i. opes teu. rychtum vñ. **D**iuitie. **D**uies diuitias non cōgregat absq[ue] labore. Nō tenet absq[ue] metu: nec deferset absq[ue] dolore. Item. **D**iuitijs pleni sp[irit]i sunt mentis egenu. **A**uptie arū teu. hocheyst: t[er] dī a nubo is ere. Et diffinim[us] sic. Auptie sunt legitia copula duorum eiusdem nature seu differentiā spe. plus generāde. **I**ndutie arū.i. truge. teu. geleythe. q[ui] scz ordinat[ur] p[er] aliquod ipsa sub spe pacis p[er]curāde q[ui] nō p[er]curat[ur] p[er] tūc dicunt inficie. Et inficie dicunt negatiōes pacis sine mediatis. vñ. **D**icim[us] inducas fore metas pacificādi. Si p[er]stant: si nō: dici nūs inficias. **W**ine arū teu. drayven: t[er] dī a p[ro]bo deponētali minor aris. **W**ine. **N**otādu[us]

Alīa

Alexandrū. Nō hec vis: actō hāc vīm: ablō ab hac vi. **E**pli nō he vires ḡtō harū viriū. Dō his viriū: actō has vires: vtō o vires: ablō ab his viribus. Itē hoc nomē vis sic declinabat p[er] Alexandri: t[er] q[ui] vires plis numeri nō formā regulariē t[er] sīm vocalē derivatiōē ab hoc no[n] vis: tñ fors[er] irregulariē ab eo t[er] sīm scatiōē: qz tripliciter nome pluralis nūeri dī habere singularē nūeri. Primo sīm vocē tñ: vt opes h[ab]z in singulari nūero op[er]a. Scbo scatiōē tñ: vt vires h[ab]z vis. Tertii voce t[er] scatiōē sil: vt patres h[ab]z p[ro]f. vñ. Dat vox plale signatio v[er]o dat vtrūq[ue] h[ab]z h[ab]g. cesariensis. i. p[ro]f. dicit q[ui] vires ē nome plurali nūeri declinabile p[er] oēs casus carēs singulari nūero. Etia dicit q[ui] hoc nome vis declinat[ur] in singulari nūero p[er] oēs casus et in dō t[er] ablō h[ab]z vi: t[er] in actō vīm. vñ. Recto hic hec vis: h[ab]vus vis: vias dō. Unū quarto dat: quinto vis: dī vi q[ui] sexto. Vis in plurali quarto: h[ab]

Glosa notabilis.

cetera tollo. Itē quidā dicit q̄ Alexāder nō vult in textu q̄vis solū de cunctis in tribus casib⁹; s̄z vult q̄ sub tribus terminatōib⁹ p̄ oēs casus de cunctis: et hoc cōter tenet: cū text⁹ nō videat sic sonare ppter regulā immedia te pcedentē. T̄tē pl⁹ in tri numero est ḡ neutri: et h̄z pluris in ḡtō. S̄z in plurali nūero ē ḡ oīs: et declinat p̄ oēs casus. Exēm in tri: vt nō hoc plus ḡtō hui⁹ pluris: actō hoc pl⁹: vtō o plus. Et p̄t nō h̄z et he plures et hec plus ra: ḡtō h̄z: et h̄z pluris: d̄b̄ his pluribus: actō hos et has plures et hec plura t̄c. Dicūt t̄n h̄z: et petrus helye: q̄ plus in nō actō: et vtō fris numeri ē ḡ neutri. Sed in oībus alijs casib⁹ rā in singulari q̄ in plurali numero est ḡnis omnis: et hoc est in vñ nostro cōter vñitatu. vñ. Cuz per tres casus neutrū genus obtineat plus. Casib⁹ in reliquis obtinet oīne genus. Et dicitur in ablativo singulari plure vel pluri

sup. nota q̄stia sūt distributina s̄t relativa s̄t negativa s̄t

De q̄rūt q̄ distribuūt: referūt negātqz
sup. nomina carerunt vtō

Infinita quoqz casu cariere vocante

Dicit q̄ noīa quesitiua distributina relativa negativa s̄t infinita carent vtō. De quesitiuis vt quis vter. De distributivis: vt alius alter. De relatiuis: vt qui que quot. De negatiuis: vt nullus neuter. De infinitis: vt aliquis quicunqz nō homo.

distributinum est sup. ppriā des collectin est hoc nomen

Distribuit si vñm tribuas: et colligit omnis

collectiuū est locatum i. nō distributiu

Colligit improprie positiū non distribuendo.

Dicit q̄ hoc nomen oīs aliqui distributivi: et aliqui collectivi: et ē distributiuū: si pp̄ pōal. s. distribuēdo t̄minū sequētē: vt d̄s ap̄l suet martyrisa t̄: q̄ ille t̄min⁹ ap̄l distribut⁹ p̄ singul ap̄lis: q̄ b̄f seqūt̄: q̄ petr⁹ suet martyrisat̄ t̄c. Et ē collectin q̄n ponit iproprie. s. nō distribuēdo terminū sequētē: vt oēs ap̄l suet duodeci: q̄t ibi nō distribuit illū terminū ap̄li: s̄z col ligit: q̄t nō sequit̄: oēs ap̄l dei fuerit duodeci: q̄ petr⁹ suet duodecim t̄c.

sup. pnoībus dēptis i. in vñd pones

Quartuor exceptis pronomina nulla vocabis

ista pnoīa habuerunt.

Tu meus et nōster nostras habucre vocantes

Dicit q̄ nula pnoīa hñt vñm. except⁹ q̄ttuor. s. tu me⁹ n̄ et nostras.

in plurali numero hoc nomen pdit

Tres in plurali casus os oris amittit

illa nomina sup. os oris

Es far ius thus rūs illi sotiare solemus

Dicit q̄ ista nomina in textu posita carent tribus casib⁹ in plurali nu mero: scilicet genitivo dativo et ablativo.

sup. in ntō tri. i. cupidus. i. diuītias auxiliū infirmus

Terra fit ops: auarans opes: et opem petit eger

Dicit q̄ ops in ntō singulari est idē quod terra: et in actō singulari ē idē quod auxiliū: sed opes in plurali numero significat diuītias.

De nominibus heteroclitis

Lens lēndis capiti; lens lēntis cōuenit cōgruit
Dicit q̄ hoc nōmē lens qn̄ hz lēdis in ḡtō quenit capiti. i. fcat fētū sextū
pedē: sed qn̄ lēntis in ḡtō quenit ori. i. fcat quoddā genū leguminis.
ē cōe gen⁹ hoc nōmē fe. ge. illa dōs nomina s. ē cōis ḡn̄s.

Hic dat + hec hospes; hec hospita sospita sospes
Dicit q̄ ista dōs nomina hospes est sospes sunt generis cōmuni sed ho
spita et sospita sunt generis feminini
hoc nōmē vespe vespa vesperū .i. vltima

Vesper re ra rum; pars est extrema diei

.i. extrema ps .i. suum finē duratio

Noctis vel mundi; Vesper qz suum tenet etas

.i. quālibet durationem inuenio hoc nōmē. i. significare

Quālibet etatē mundi lego Vesper habere.

hoc nōmē .i. serotina vespi fcat

Vesperus est stellarū solos dat tibi psalmos

.i. vespertinū .i. vesper vespertinū

Officium tibi re ra rum totaliter implet

.i. vespi vespere fcat cātū. i. vespe vespaz. i. fcat pulsationē cāpanarū

Ri ro rum cantant; re ra rum timpana pulsant

Dicit q̄ hoc nōmē vespē idē qd̄ vespe īdeclinabile: i. vespa vespe i. vespe
rū vespi: tē extrema ps diei nocti vel mudi: fcat finē cuiuslibet etas mū
di: i. hoc nōmē vespas ē qdā stella q̄ alio nōmē vespere. i. vespi vespaz
fcat psalmos q̄ cantant in vespis. Sz vespe vespaz fcat totū officiū vesp
erū. Et addit autor vltorius q̄ vespere vespere vespere vespere fcat cantum in ve
spere: sed vespere vespere fcat pulsationē tympanoz i. cāpanarū

Glis aīal; glis terra tenar; glis lapa vocatur

sup. qn̄ fcat animal in ḡtō sup. terra

Ris primū; glissis tenet altera; tertia glitis

Dicit q̄ hoc nōmē glis gliris significat animal: glis glisis significat
terram tenacem: et glis glitis lappam.

hoc nōmē in ḡtō rapitur bestia .i. rete

Lassis idis galea capitur fera casse retenta.

Dicit q̄ cassis qn̄ hz cassidis in ḡtō est idem qd̄ galea. Sz qn̄ habz cassis
in ḡtō: tunc est idem quod rete sine laqueo quo capiuntur ferae.
in maleuli. ge. in neutro ge.

Tignus vel tignum! declines; pisaqz pisum.

Dicit q̄ possimus dicere hic tignus vel hoc tignū: hec pisa vel hoc pisus
in mascul. ge. in neutr. ge. in mas. ge. in neutr. ḡne

Cornus vel cornu dices; tonitrus tonitruue.

Glosa notabilis

Codicit q̄ postumus dicere cornus corni: vel hoc cornu indeclinabile: Et h̄ conitruis us in: vel hoc conitruu indeclinabile.

mas. ḡ in ḡt̄ neu. ḡ in ḡt̄ adiūgi

Est glomu⁹ atz glomi vult hoc glomer^r sibi iū

Dicit q̄ possum⁹ dicere h̄ glom⁹ glomi: vel hoc glom⁹ glomeris (ḡ)

illa duo noia mas. ḡ sup. genus ass. mulari

Ambo duoq; mari neutrū faciunt simulari

similis i. ntō i. vtū servat sup. casus

Par primo quintus. orūq; tenet genitiuus

pro duorum neutro ḡhi talis figura

Sēpe dum dabitur neutro si syncopa fiat

i. dītō abltū adiungamus

Lū terno sextus facit obus, et os sociamus

i. actō sup. genus i. facies sicut i. ntō

Quarto. s; neutrū formabis in o quasi primū

omnino i. fessi gen⁹ declinat sū modū i. illi⁹ noia p̄fia n̄t̄

Proisus feminēū datur ad morē dominarum

Codicit q̄ hec duo noia. s; abo et duo faciūt neutrū sūtari mas. ḡ. i. ntō: et q̄

t̄. i. vtū est sūtis ntō: et glūs h̄z orū vt amboū duop: tñ sepe dicim⁹ i. neu-

ge. duū p̄ duorū p̄ syncopā: t̄ dūs et abltū faciūt obus: vt ambob⁹ duo

bus: t̄ in mas. ge. q̄ i. neu. Actus h̄z os in mas. ḡ. vt ambos duos: t̄ i. neu.

ge. h̄z o vt ambo duo. Et i. sc. ge. declinat oīno sicut hoc nomē p̄s numeri

p̄ne declinatiōs dñe dñaz. Itē oia p̄nois earent v̄o p̄ter q̄ttor q̄ sunt tu-

me⁹ n̄ t̄ n̄q̄s. Et rō c̄. q̄ nullū p̄nomē sc̄at rē ad quā fīmo dirigitur p̄ter

q̄ttor. Itē hec noia es far os ois patēt s. **J**us es equocū ad tria. vñ⁹.

Jus s̄q; ius rectū: ius dī esse p̄tās. p̄to capi^s p̄ s̄q; mixta pinguedie v̄l sp̄

b⁹ v̄l aceto sicut ē brodūi bullitū et h̄mōi. vñ⁹. Ut facias offas de ure meo

tibi d fas. Sc̄o capi^s p̄fecto: t̄ sic ē dīntia inf ius i fas. **J**us lex h̄uena:

fas let dīnua vocat: sicut trāfīre p̄ agrū alienū ius: fas aut nō ē. Tertio

ius sc̄at p̄tātē quā h̄z iuder: **T**hus dī arbor qdā v̄l gūmī hue fruct^r ar-

bor: q̄ cremas i sacrificiōs sicut antiq^r cremabāt bestie. vñ Chato. Thure

deū placă: vitulū sine crescat stat ro. Itē arbors ē hec thars: s; gūmī bī hoc

th^r. **C**rus ē frā capestrī: t̄ iculat. In rurali: t̄ ad rūs p̄ines. Itē rusticū

i. p̄iū rūs. Et rusticū dī ille q̄ morat i rūre. v̄l q̄ colit rūs. vñ⁹. **R**ustic^r a rū-

re: qm̄ rūs ē sibi cure. **V**illīc^r villa: q̄ res disposit i illa. **C**Ops i. terra vel

dea terre: q̄ alio noie bī ceres. **S**z opis opī nōmen defecutiū carens nō et

v̄tō singulāri significat auxiliū. Sed opes ē nomē defecutiū carens singu-

lari numero. vñ⁹. Querit paup̄ opē q̄rit auarus opes. Item opis antīctus

erat omnis generis. i. diues sūe opulentis. In iups. i. pauper. Item hec

vocabula s̄p̄ses et hospes patēt supra. Inde hospita te in singulari numeri

ro fe. ḡ. t̄ in p̄iū numero est generis neu. et solū declinabile in ntō actō v̄o

p̄alibus. s; hospita. Idē dī de hoc noie hospita hospite. **M**acrocosmus id

est maior mūdus. Et dī a macro vel macros. i. longi et cosmos mūdū q̄si

maior mūdus. Unde Sicil. Sed signa mūdum maiorem per macrocosmu

Itē macrocosmus septē habet etates. Prima incepit ab Adam et durauit

v̄sq ad Noe. Secunda incepit a noe i durauit v̄sq ad Abraam. Tertia ab

Nota.

Ius.

Thus

Bus

Ops

Nota.

Macro-

cosmus

De nominibus heteroclitis.

Abraham vsq ad dauid regē. Quarta a dauid rege vsq ad trāsimigratio
nē babylōis: qñ scz regressi sunt hebrei ex captiuitate. Quīta a trāsimigratio
nē vsq ad natūritatē xpī. Sēcta incepit a natūritatē xpī: et durabit vsq
ad dī iudicij. Sēptia icipiet a requie scz pō iudicij: durabit in eternum
cui⁹ fulgorē nulla vesp̄a finire pōt. vñ. Incipiens ab adā q̄ formauit deus
etas. Ad noe trāslati pma: sequēs ab abrahāq. Ad dauid tertia: q̄rta sed
inde. Ad trāsimigrantes in babilōne fuit. Quīta parat cū sum xpī venīens
ad ortū. Ad finē mūdi currere sexta parat. Claudi⁹ i requie scz pō septima
cui⁹ Claudi⁹ fulgorē vesp̄a nulla pōt. Sūlt septē dicūl̄ elē in microcosmo. i.
in hōe q̄ dī minor mūdūs. Et dī a micron qđ ē breue v̄l minorz cosmos mū
dus: q̄si minor mūdūs. Pūma etas hōe dī in natūria: et durat vsq ad septis
mū annū. Sc̄ba durat a septi⁹ āno vsq ad decimūq̄rtū annū: et dī pueri
tū. Tertia durat a. xiiij. āno vsq ad. xxvij. et dī adolescentia. Quarta du
rat a. xxvij. āno vsq xl. annū: et dī iuuenīs. Quīta durat a. xl. āno. vsq ad
lx. annū: et dī virilitas. Sēcta durat a. lx. āno vsq ad. lxxvij. annum: et dī
senecta v̄l senect. Sēptia durat vsq ad c. annū l̄ sepe finit cicī: et dī des
erupt. vñ. Infās iū puer: adolescent pō iuuenīs. Dicīl̄ inde senex: postes
decrepit. Itē infans dī q̄si nō fāns: q̄i puer a. septimū annū nō pfecte Infans.
et distincite loqtur. puer em̄ dī q̄si pur⁹ aer v̄l a pueros grecē qđ ē ūberare Puer
latine: q̄i pueri sine ūberib⁹ nō pñt pficere in sc̄lētis ⁊ mortib⁹. Adolescentēs
dī ab adulere. i. crescere. v̄l dī ab adulos grecē qđ ēl̄ seruire latīe: q̄i etas
adolescentē apta ē ad serniendū. Juuenīs dī a verbo iuuuo as are: q̄i iū
uenīs pōt mītio dare opē ⁊ auxiliū. Ul̄ a verbo imponali iuuat. i. delectat Juuenīs.
q̄i lasciva ⁊ petulans iuuenīs delectationē h̄z marie in ludis ⁊ silib⁹ vani
tatis. Cur dī a viro es ere: q̄i hoīes ad virilitatem deuenītes debent Vir.
vire virtutib⁹. Sēnēt dī a verbo seneo es ere. i. senescere. Uel dī seneo
a nūero senari: q̄i sexagesē decē sunt sexagitas: et in sexagesimo anno incipit
eras senectut: et sexagesima genari dī seneo. Decrepit. i. valde seneo: et
dī q̄si deossum a crepoze. Crepoz em̄ idē qđ sonū: q̄i decrepit⁹ deficit in
sonitu scz os: q̄i imperfectā vocē facit in platiōe verboz prop̄ parentū den
tiū. Etī decrepit⁹ deficit i renelarīe ⁊ erectiōe sui corporis: q̄i declinat et
recurrat se ad terrū ⁊ iterū decrecit. vñ. Infans pūus erit: q̄i posse loqui
sibi desti. Est puer a puro: q̄i purnis dī aer. Ul̄ puer a puro poti⁹ qđ ūber
ro signat. Est adolescentē: nomē trahit hīc adolescentēs. Ac iuxta gre
cos adolescentē ē adulos Qđ seruire notat: q̄i sic sua postulat eras. A iux
to sit iuuenīs: q̄i possit opē dare multis. Uel iuuat eiusdem sit p delectat
origo. Nā ludis pprie gaudet lasciva iuuenīs. Dicīl̄ a viro vir: nā virtut
te virere. Debet ad etatē cū venerit ipē virilē. Dicīl̄ a seneo vel sex morosa
senectus. Sz sex dicas potius q̄i sexta sit etas. Ul̄ q̄i pfecta sicut senarius
erat. Decrepit⁹: q̄i decrescit: caret atq̄ crepoze. Item puer capi⁹ q̄si q̄i p
infante: et aliqñ p iuuenīe: vt. Sz. dictū ē. Itē nota q̄i vesp̄e nomē indecl
nabilē facit hora nonā. i. hora meridie: qñ scz incipit declinare. Sz vesp̄a
facit ortū solis: et vesp̄erū facit occasum solis. vñ. Vesp̄erū sit nonā: si re
mutaueris in rū Solis ortū: si ra mutaueris in rū Illī occasus vesp̄erū sit
quelibet hora. Ibi excludit q̄i vesp̄ pōt voni p dīlibet hora diei. Item hoc no
mē vesp̄erū est heteroclitū facitōe iū: q̄i in singulārī nūero facit stellam
vesp̄t nā: l̄ in plī nūero facit psalmos q̄i cantāt in vesp̄is. Itē repitūt etī
vesp̄erū orū nomē plī pñseri: facit totum qđ legit sine cantatur in officio
vesp̄ertino. sicut hoc nomē vesp̄erū arū. Et addit alexāder q̄i hoc nomē vesp̄e
rū pñter hoc facit officiū vesp̄ertini: etī facit pulsatiōes tympanorum. i.
cāpanarū. Et sic patet q̄i possum⁹ in dīrūnter dicere vesp̄ere cantāt. v̄l vesp̄
cantāt. Uel hoc est factū post vesp̄eras vel post vesp̄eros. Itē vesp̄erū

Nota.

Glosa notabilis

Seat occasum solis: ut p^tz s^t. Itē vesperus vesperi v^l hesperus ri. Si stella quedā: vt dictū est q̄ cōi noīe vocat venus: apparen̄ post occasum solis de manē ante ortū sol: de sero vocat hesper^o: de manē vero lucifer. vñ. Greci. Hesperus in nocte vocatā: manē vocet Lucifer: ac semp venus ē de nocte dieq. Alij dicūt q̄ cū mercuri^o et ven^o sint satellites solis et consimiles in splendore: ideo vidēt esse eadē stella de manē et sero sunt tū diuise: et vna apparet de sero: et altera de manē: et apparet de sero vocat hesper^o et c^t. vt statim dictū ē. Itē dīctia inter ista noīa vespere sepe cōfundit: et vnu capiſ sepe p̄ reliquo. ¶ Glis p̄mū significat mure qui p̄ totam hyemē dormit: et circa estate euigilat. teu. ein ratte. Scđo. Seat terrā argilosam et tenacē teu. leyme. Tertio seat lappam teu. ein clette. vñ. Glis aial. glis terra tenax: glis lappa vocat. Ris p̄mū: glis altera: terra glutis. Item Ris aial sis terra tenax: tis lappa vocat. Sic gen^o et nōme cognoscit et gerit nūmis. ¶ Cassis idis fe. g. est galea: et p̄cipue militū et eq̄uitū facta de ferro. Itē galea sit de corio: et ē p̄prie pediū. Sed cassis sis. mas. g. secat rete q̄ capiunt fere silvestres et animalia indomita. vñ. ¶ Fallit awis cassis: munit caput enea cassis. Si cassis cassis dicas signat tibi rete. Sed galea signo dū cassis cassidis aio. Itē q̄ cassis sis ē mas. g. patet in Ouidio. vñ. Deceit in cassis p̄ds petita meos. vñ. Joh. de gar. hec cassis galeas: hic cassis retia signat. Itē cassis idis reputur habere cassidē v^l cassida in actō singulare. Et inde v̄r cassida casside: et est idē q̄d cassis. ¶ Tignus v̄l tignū seat ligna q̄ laqueariib^o et a parietib^o sursum tendunt: q̄ regulas et totū tectum portat. vñ. Buto ponit huc dīsum. Tectū tigna gerit q̄ cōtignatio signat. Uel vt dicit. hug. Tignus vel tignū seat laquearia quib^o illaqueat̄ frābes circa summitate parietū. Ut seant ligna que laqueariib^o illaqueantur: et sic dī. Tū bonus ē ignis dum pendet stiria tignis. ¶ Pisa vel pisum est quoddam genus leguminis. Item dicit. huguio et inuenitur enī in breuiliquo q̄ nō debemus dicere pisum: nec pisa in plurali numero neu. ge et ponuntur isti versus sūmū istud dictum. Femineū pisa dat declinatio pī ma. De cuius numero p̄stennit huguio neutrū. Non dicas pisum: nec die pluralia pisa. Sed videtur et rātrium dicendum cū Alexandro. Etiam habemus per inuenitālē q̄ pisa recentia soluunt ventrem: ibi pisa in plurali numero est neu. ge. et pro eodem ponitur pisa esse femininū g. vñ. Pisa re cens soluit: vetus inflat: et ilia soluit. Et pise pisarū dicunt etiam cintas quedam in tuscia: et sic ab eo venit pisanus a um. i. aliquis vel aliquia de illa ciuitate. sicut hug. dicitur pisanus. Etiam inuenitur pisa pise pro quādam ciuitate in grecia. ¶ Cornu corni: vel cornu patet in qua rā delicitatione. ¶ Tonitruus uo ui: vel tonitruū ē sonus factus in nubib^o ex ruptura nubis per ignem extinctum in ea. Et dicitur a tonis toni. i. son^o: et p̄do terreo es ere: q̄ ille sonus terret homines. Item inuenitur tonitruū tonitruī in neutro genere vt in. Job. Quis poterit tonitruū magnitudinis ei us intueri. Et dicit Albertus magnus q̄ magis p̄prie dicit tonitruū tonitruī: q̄ in prolatione illius syllabe um videtur fieri sonus tonitruī in ore proferentis: et sic ē ibi maior: inuenientia vocis significanti et rei significatae. ¶ Glomus nū: v^l Glom^o eris ē quolūtio filiorū et sperice figure: h̄z globus ē aliarū rerū: vt et ligno v^l lapide: et etiā sperice figure sicut mundū. vñ. Est glob^o ex ligno factus: glomus ē q̄s filo. Hoc nōme glob^o alijs poteris dare reb^o. Itē hec noīa Ambo et duo patet et p̄ueniūt aliquālē in scatōe sed differat multū in mō significandi: q̄ ly duo seat p̄ modū collectōe: h̄z ambo seat p̄ modū distributiōe: vt p̄z in hoc metro Ambo q̄b hi nequeat sepe duo faciunt. Et quia ambo est distributiōne: ergo caret v̄to. vñ. In forma simili declines ambo duos. Plurali numero: nescit tū ambo vocari.